29 ЧЕРВНЯ розпочався прийом документів для вступу на перший курс Сумського державного університету за всіма формами навчання.

Телефони для довідок: приймальна комісія: (0542) 33-12-30; департамент доуніверситетської підготовки: (0542) 33-34-48; (0542) 78-03-10

Днями завершився чемпіонат України зі стрільби з лука серед молоді, у якому взяли участь і студенти СумДУ. Команда в складі Є. Петренка, О. Приходченка, Д.Чередниченка стала бронзовим призером чемпіонату серед юніорів. У категорії кадетів наші хлопці посіли 3 місце, а дівчата – друге. Євген Петренко, студент факультету ТСЕТ, виконав норматив майстра спорту України.

«Журналістська освіта на Сумщині: набутки і проблеми» – таку назву носила V науково-практична конференція, яка відбулась у СумДУ. Як відзначив на відкритті цього заходу ректор Анатолій Васильєв, наш університет єдиний навчальний заклад регіону, який готує фахівців за напрямом «журналістика», перший випуск яких відбудеться 3 липня цього року.

Під час конференції, на яку були запрошені представники обласної та міської влади, керівники обласних та районних ЗМІ, учасники обговорили підготовку спеціалістів у СумДУ в контексті сучасних професійних стандартів, сучасний стан ЗМІ Сумщини, роль і місце преси у формуванні іміджу області, роль наставника-журналіста у підготовці майбутнього спеціаліста та ряд інших питань.

*Червень 2009 р. * Розповсюджується безкоштовно* *№ 7-9 (282-284)*

РЕЗОНАНС

ГАЗЕТА СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

НАЙВИЩА СХОДИНКА!

Уже далеко не перший рік СумДУ тримається серед лідерів Всеукраїнських як студентських олімпіад, так і конкурсів наукових робіт. Тому й перемога в такому цьогорічному конкурсі не здивувала, але й не стала від цього менш вагомою

49 дипломів за призові місця! – такий внесок наших студентів у загальну скарбницю перемог СумДУ. Відомо, що все пізнається в порівнянні. Отже...

Друге місце, за даними наказу № 498 МОН України від 10.06.2009, у Донецького національного університету (36 дипломів), третє – у Донецького національного технічного університету (35 дипломів), а місця з 4 по 6 зайняли Харківські університети – національний автомобільно-дорожній (33), «Політех» (31) й національний ім. В.Н. Карзіна (31). Перший серед столичних – «Київський політехнічний інститут» – виявився лише дев'ятим (20 дипломів).

Безумовно, читачам цікаво, які успіхи в інших ВНЗ Сумщини. Державний педуніверситет імені А. С. Макаренка – серед тих, хто посів місця з 51 по 57 (8 дипломів), Українська академія банківської справи – серед тих, хто посів місця з 107 по 124 (3 дипломи), а Сумський національний аграрний і Глухівський педагогічний імені О. Довженка університети – серед тих, хто посів 125-150 місця (по 2 дипломи).

Якщо нашому університету й удається з року в рік бути серед лідерів у змаганнях, де беруть участь понад 200 ВНЗ з усієї України, то лише тому, що тут ніколи не почивають на лаврах, а завжди пам'ятають, що перемогу важко отримати, але ще важче – утримати.

Нехай таланить Вам, випускники,
На всіх шляхах життя
в усі роки!

ЯК ДЖЕРЕЛО СВІТЛА СЕРЕД ТЕМРЯВИ
побачив наш університет викладач кафедри іноземних мов Сергій Початко

Віват, "Сумська старовина"!

Представники СумДУ в закордонні

НА ЛЕКЦІЮ ДО ЛИТВИНА

Під час візиту в нашу область Сумський держуніверситет відвідав голова Верховної Ради Володимир Литвин.

У супроводі ректора Анатолія Васильєва спікер оглянув інформаційно-бібліотечний комплекс та ознайомився з новітніми технологіями, які там застосовуються. Особливу увагу поважного гостя привернули книги з історії (серед яких є і його праці), унікальна факсимільна копія Пересопницького Євангелія. Володимиру Литвину вручили читацький квиток, виготовлений за новітніми технологіями упродовж 40 секунд.

А ще ректор СумДУ ознайомив політика із новими науковими досягненнями університету, навів факти його непересічної ролі в освітянському просторі регіону.

Наступним етапом перебування Голови Верховної Ради в університеті стала його зустріч зі студентами та викладачами СумДУ й інших сумських вишів. Як учений і викладач він прочитав своєрідну лекцію, присвячену історії України, сучасним глобальним процесам, які так чи інакше впливають і на Україну. Одна з головних тез виступу – визначення ролі освіти для створення конкурентної нації. Зокрема Володимир Литвин зазначив: «Сьогодні зможе вижити та нація, яка буде давати світові свої зразки науки та освіти». Щодо місця нашої держави у світовому просторі він упевнений, що Україна має всі можливості стати регіональним лідером: «Ми стоїмо перед гострою потребою вироблення нових правил життя, але, як показує практика, такі правила утворюються лише після значних катаклізмів, тому, щоб уникнути цього, у світі має з'явитися новий потужний лідер або ціла лідерська група...»

Відповідаючи на запитання викладачів щодо єдиної тарифної сітки та наукових пенсій, Володимир Литвин зазначив, що ці питання його хвилюють не тільки як державного діяча, а й як науковця та викладача, тому дану проблему особисто тримає на контролі. При цьому наголосив, що його особиста позиція та позиція Народної Партії, яку він очолює, полягає в тому, щоб прирівняти освітян, медиків та працівників культури до держслужбовців.

По закінченні лекції спікер парламенту провів прес-конференцію для представників всеукраїнських та регіональних ЗМІ.

ОСНОВОЮ Є БАЗИС

■ КОНФЕРЕНЦІЯ

У лабораторії опору матеріалів Сумського державного університету відбулася ювілейна 25-та науково-технічна учнівська конференція, на якій були присутні професорсько-викладацький склад СумДУ, директори та завучі шкіл, учні та їхні батьки, студенти 1-5 курсів.

Вступне слово виголосив заслужений діяч науки і техніки України, доктор технічних наук, завідувач кафедри загальної механіки і динаміки машин В.А. Марцинковський. Він зазначив важливість технічної освіти в сучасному суспільстві, де нематеріальні блага значно переважають матеріальні. «Основою є базис, а пізніше мусить бути надбудова», – наголосив професор. – А цей базис мусять будувати майбутні кваліфіковані інженери».

Вихованці Центру науково-технічної творчості учнівської молоді, учні 8-11 класів сумських шкіл №№ 6, 7, 13, 24, 25 та шкіл м. Білопілля представили на конференції 16 робіт. Хлопці та дівчата мріють навчатися на факультеті технічних систем і енергоефективних технологій (ТС і ЕТ) нашого університету за різними фаховими спрямуваннями.

Уперше на конференції ученицями 11 класу ЗОШ № 17 була представлена економічна тематика, а саме – прогнозування попиту на різні види продукції. Дівчата планують вступати на факультет економіки та менеджменту СумДУ за спеціальністю «Фінанси».

Юні доповідачі показали високий рівень знань, відповідаючи на запитання університетських викладачів, трималися впевнено, проявляли інженерну думку та загальні знання предмета. І це не дивно, бо за плечима в них не один рік плідних занять у групах та невпинна самостійна робота.

У заключному слові завідувач кафедри опору матеріалів, директор регіонального центру «Технологія» І.Б. Карінцев подякував учням за зроблений ними відповідальний вибір, бажання займатися серйозною справою. Також відзначив самовіддану, результативну працю їх керівника, директора Центру НТТМ В.О. Смирнова. За 10 років на інженерний, механіко-математичний та фізико-технічний факультети СумДУ вступило 80 його вихованців. Серед них – переможці олімпіад з опору матеріалів СумДУ та Всеукраїнського конкурсу студентських робіт (В. Лейба, А. Ночовний, А. Угнічов, О. Ратушний, М. Покутний, А. Бурий, А. Алтинцев).

Декан факультету довузівської підготовки Ю.А. Зимак та завідувач кафедри прикладного матеріалознавства й технології конструкційних матеріалів В.І. Сігова відмітили важливість позашкільної освіти, набуття професійних знань та навичок ще до вступу до вищого навчального закладу, а заступник декана факультету ТС і ЕТ С.П. Кулініч запросив майбутніх абітурієнтів саме на цей факультет.

Подібна довузівська підготовка сприяє впевненості у виборі майбутньої професії, розширює кругозір, змушує замислитися над своїм місцем у суспільстві ще за шкільною партою.

Оксана СИНАШЕНКО,
аспірантка кафедри прикладної фізики.

ВИЯВЛЯЄТЬСЯ – МОЖНА!

■ ОЛІМПІАДНІ ПЕРЕГОНИ

У популярній пісні ансамблю «ВіаГра» стверджується, що «у, анатомію» дослідити ніяк не можна. Спробували спростувати естрадну аксіому учасники II туру Всеукраїнської олімпіади з патологічної анатомії, який проходив у травні на базі кафедри патоморфології Медичного інституту СумДУ.

Олімпіада з цієї дисципліни проводилася в Україні вперше, тому й почесно, що відбулася вона в нашому університеті. Участь у ній брали 33 учасники (з усіх вищих медичних навчальних закладів України). У стінах Медичного інституту їх вітали директор – професор В.Е. Маркевич, завідувач кафедри патоморфології професор А.М. Романюк, завідувач кафедри анатомії людини професор В.З. Сікора, а також головний патологоанатом України В.А. Діброва та професор В.В. Гаргін з Харківського медичного університету. На гостей чекали екскурсія кафедрою анатомії людини СумДУ, яка є найкрасивішою серед таких кафедр в Україні, та екскурсія містом.

Наукове змагання проходило у 4 етапи: комп'ютерний контроль, діагностика макро- та мікропрепаратів, бліц-турнір, діагностика біопсійного матеріалу в режимі реального часу. Найбільшу зацікавленість студенти проявили до інтраопераційної діагностики матеріалу.

Відповіді студентів оцінювали члени поважного журі: Г.С. Короленко та С.І Тимошенко, завучі кафедр з ДДМА та Запорізького медичного університету, доцент кафедри патоморфології Л.І. Карпенко, а також згадувані вже В.А. Діброва (Київ), професори В.В. Гаргін (Харків), А.М. Романюк, В.З. Сікора.

Результати олімпіади: І місце – Юлія Діброва (Київський національний медичний університет ім. О.О.Богомольця), ІІ місце – Микола Риндін (Медичний інститут СумДУ), ІІІ місце – Микола Черепахін (Запорізький державний медичний університет).

Одночасно на базі кафедри патоморфології відбулося засідання завідувачів кафедр патологічної анатомії вищих медичних закладів України, які відзначили дуже високий рівень проведення олімпіади, технічне оснащення якого буде важко досягнути кафедрам, що проводитимуть олімпіаду в подальшому. Обговорювалися також проблеми впровадження Болонського процесу, нова програма секційного курсу, викладання секційного курсу англійською мовою, а ще – питання практичної медицини: впровадження імуно-морфологічних методів у роботу лікарів патологоанатомів тощо.

Усі присутні позитивно висловлювалися про необхідність проведення такої олімпіади, тому що участь у ній підвищує зацікавленість предметом патологічної анатомії, підвищує статус і самої дисципліни. Професор А.М. Романюк вважає, що проведення таких заходів є одним із варіантів профорієнтаційної роботи серед студентів, є надія, що вони захочуть працювати саме за спеціальністю «патологічна анатомія» – у багатьох областях України, і в Сумській також, є недоукомплектованість лікарями цього фаху.

НА ФОТО: учасники олімпіади.

■ ЦІКАВА НОВИНА

Журналістська освіта – заочно та дистанційно

Відтепер освіту журналіста можна здобути за допомогою заочної та дистанційної форм навчання. Цю можливість надає Сумський державний університет.

– Наразі ще ведеться допрацювання умов прийому на навчання, – повідомив директор Інституту заочної, дистанційної та вечірньої форм навчання Сумського державного університету Віталій Стороженко, – але кількість місць уже визначена – сімдесят п'ять. Серед них передбачені й бюджетні місця.

Планується набір студентів на перший та другий курси. Процедура вступу різна у двох випадках. Зарахування на перший курс як на комерційну, так і бюджетну основу проводиться за конкурсом сертифікатів Українського центру оцінювання якості освіти. Наявність сертифікату з профільного предмету – історії України або англійської мови – обов'язкова умова, за вийнятком юнаків, які повернулися з військової служби й не змогли пройти тестування. Вони складають іспити з відповідних предметів у СумДУ.

Пріоритет при вступі на перший курс на бюджетну основу надаватиметься особам, у яких є стаж роботи у засобах масової комунікації не менше одного року, або ж мають направлення на навчання чи цільовий договір із ЗМК.

Вступити на другий курс мають право випускники технікумів та коледжів, які отримали споріднену до журналістики професію. Враховуватиметься при вступі середній бал диплому та творчий конкурс, який є обов'язковим і для вступників на перший курс. Як проводиться творчий конкурс – кожному бажаючому люб'язно пояснять у приймальній комісії СумДУ або на кафедрі журналістики та філології (телефон 33-02-25).

Термін навчання складає 3,5–4,5 років для бакалавра та 5,5 – спеціаліста.

«ДРУГЕ ДИХАННЯ» СТАРИХ ТРАДИЦІЙ

■ ФАКУЛЬТЕТ ЕЛІТ

Нагадаємо, що факультет електроніки та інформаційних технологій виник не на голому місці, а на базі колишнього фізико-технічного й трьох кафедр колишнього механіко-математичного: прикладної математики і механіки (зараз кафедра прикладної та обчислювальної математики), кафедри інформатики, кафедри моделювання складних систем. Отже, на міцному фундаменті. Серед славних старих традицій, яких на молодому факультеті всіляко намагаються дотримуватися – повага до наукових досліджень, постійного творчого пошуку. Розповідає заступник декана з наукової роботи Тарас Володимирович ЛЮТИЙ.

– ЕліТ є одним із найпотужніших в університеті на теренах наукової роботи. Про це свідчать нещодавно проведені бібліотекою ім. Вернадського рейтингові дослідження щодо цитованості науковців, які працюють у вітчизняних вишах, і кількості публікацій у провідних наукових виданнях. СумДУ в одержаному рейтингу посів 17 місце, що є досить пристойним результатом. У переважній більшості це досягнення забезпечено саме роботою 4 кафедр «елітного» факультету. Важко переоцінити заслугу наукових шкіл професорів І. Ю. Проценка, Л. А. Фільштинського, Г. С. Воробйова, О. І. Олємского, С. І. Денисова. Зазначені школи ведуть дослідження в галузі фізики, а саме: механіки деформованого твердого тіла, фізики твердого тіла, магнетизму, випадкових процесів тощо.

Молоде керівництво факультету приділяє значну увагу розвитку наукової діяльності та має сучасне бачення перспективи. Зусилля спрямовані в першу чергу на поєднання високих наукових устремлінь з комерційним інтересом. Адже в умовах скорочення планів прийому студентів падає навантаження викладачів, знижуються ставки. Щоб зберегти колектив, необхідна переорієнтація педагогічного складу на виконання наукових проектів як вітчизняних, так і, в першу чергу, зарубіжних. На разі на кафедрі прикладної фізики спільно з науковцями Німеччини, Індії, Словакії та Словенії втілюються 4 міжнародні проекти. Нещодавно закінчився масштабний проект, до якого були долучені науковці кафедри загальної і теоретичної фізики. Ведеться подальша робота щодо залучення наступних грантових коштів.

Значну увагу на факультеті приділяють спрямуванню талановитих студентів на поле наукових досліджень. Цього року юні дослідники вибороли близько 10 призових місць на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт. Здібні студенти співпрацюють із викладачами й становлять потенційне кадрове забезпечення в майбутньому. Серед них Іван Барсук, Олена Федченко, Олександр Поляков, Сергій Іванещенко. Таких студентів, звичайно, більше, деканат завжди про них пам'ятає.

Також ведеться розширення науково-конструкторської діяльності. Викладачі й студенти активно долучаються до автоматизації та вдосконалення технологічних процесів на підприємствах області. Зокрема факультет бере участь у виконанні масштабного замовлення від ДАК «Хліб України» під керівництвом безпосередньо ректора СумДУ А. В. Васильєва. Нещодавно на базі кафедри інформатики зусиллями проректора В. А. Любчака та аспіранта С. О. Петрова створено молодіжний ІТ-центр, у якому студенти долучатимуться до виконання конкретних девелоперських проектів. Подальший розвиток цього напряму неодмінно призведе як до комерційного успіху, так і суттєво підвищить рівень підготовки наших випускників.

Можуть змінюватися умови роботи, але бажання її виконувати не зміниться, хіба що зросте.

Матеріал підготувала
Інна БИТЮК,
група ЖТ–52.

«ПРАЦЮЄМО ПЛІДНО»

■ ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНІЧНИХ СИСТЕМ ТА ЕЛЕКТРОЕФЕКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

– говорить заступник декана факультету технічних систем та електроефективних технологій з наукової роботи Віталій Геннадійович ЄВТУХОВ. І має рацію. Минулого року на факультеті опублікували 234 тези до конференцій. У тому числі 195 – у співавторстві зі студентами й 8 суто учнівських робіт. Крім того, тут видали дві монографії, надрукували 103 наукові статті. До речі, 19 з них опублікували за кордоном.

Найбільш вагомі результати у науковій роботі традиційно показують кафедри «Технологія машинобудування верстатів та інструментів», «Прикладна гідроаеромеханіка», «Технічна теплофізика», «Процеси та обладнання хімічних нафтовиробництв». Профінансований обсяг науково-дослідної тематики факультету в 2008 р. становив 835,7 тис. грн.

– Також можемо похвалитися неабиякими досягненнями студентів, – стверджує заступник декана. – Цьогорічний всеукраїнський конкурс наукових робіт приніс факультету аж 13 призових місць, і майже половина з них – перші. Як бачите, нещасливе число виявилося для нас щасливим. Зокрема переможцями стали Марина Чижова, Ольга Залога, Костянтин Жеба, Валентина Томас, Юлія Толетун.

В аспірантурі кафедр факультету сьогодні навчається 32 майбутні науковці, двоє з них – іноземці. У 2008 році захищено три кандидатські дисертації, а на початку 2009 – ще чотири. Протягом наступних чотирьох років 11 викладачів мають захистити докторські. Наші кафедри постійно проводять роботу із заключення госпдоговірної тематики для виконання наукових досліджень, яких потребують як підприємства міста й області, так і всієї країни.

Матеріал підготувала
Юлія ВЬЮННИК,
група ЖТ–51.

ТВОРЧО МИСЛИТИ – ОБОВ'ЯЗОК НАУКОВЦЯ

■ ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Свого часу протиставляли «ліриків» та «фізиків», тобто представників гуманітарних і точних наук, але протиставлення таке досить штучне, бо справжній науковець, незалежно від того, сферою яких проблем займається, повинен передусім творчо мислити. Про наукову діяльність на гуманітарному факультеті розповідає заступник декана Олена Миколаївна МЕДВІДЬ...

– На сьогодні наш факультет складається з десяти кафедр, три з яких – випускові й проводять цільову підготовку за спеціальностями «Журналістика», «Переклад» та «Правознавство». Без перебільшень, маємо потужний науковий та методичний потенціал професорсько-викладацького складу, саме тому на базі факультету викладається понад 200 дисциплін.

Викладачі та студенти постійно працюють над підвищенням рівня знать. Більше 20 осіб навчається в аспірантурі та 5 у докторантурі – М. І. Логвиненко, М. М. Бурбика, Л. В. Тіліженко, Т. В. Кузнєцова, О. А. Кривопішина. Також 5 викладачів активно працюють над докторськими дисертаціями – В. М. Власенко, В. Б. Звагельський , І. К. Кобякова, Л. М. Кудояр, нещодавно успішно захистив свою А. М. Куліш.

У цілому на факультеті працює 130 викладачів, майже половина з них має науковий ступінь. Трьома кафедрами (журналістики, філософії, перекладу) керують доктори наук, а інші кафедри очолюють досвідчені доценти, кандидати наук.

З року в рік на факультеті підвищується й рівень комунікативних досягнень. Постійно налагоджуються контакти не тільки з українськими, а й зарубіжними науковцями. Слід відзначити зв'язки кафедри філософії з Інститутом філософії НАН України, філософськими факультетами Харківського та Київського національних університетів, з Інститутами філософії Вармінсько-Мазурського й Жешувського університетів (Польща), зв'язки кафедри соціології з ВНЗ Києва, Львова, Бєлгородським гуманітарним та Курським державним технічним університетами. Підтримує наукові зв'язки й кафедра журналістики зі спорідненими кафедрами Львівського національного університету, Інституту журналістики КНУ, Української академії друкарства, Таврійського, Донецького, Черкаського національних університетів, а кафедра російської – з Кримською академією природокористування та культурного будівництва, Харківським національним університетом та СДПУ ім. А.С. Макаренка. Вагомий внесок у розширення наукових зв'язків гуманітарного факультету зроблено кафедрами перекладу та германської філології, що мають договори про співпрацю із Запорізьким, Волинським, Харківським, Київським, Житомирським університетами.

Що стосується локального розвитку, на базі окремих кафедр працюють спеціальні дослідні лабораторії. Скажімо, при кафедрі історії функціонує Регіональна науково-дослідна лабораторія-центр історичного краєзнавства СумДУ, якою випущено вже не один десяток книг, постійно видаються науковий історичний журнал «Сумська старовина» та ще одне періодичне видання «Сумський історико-архівний журнал». На сьогодні значно покращилася робота «Проблемної лабораторії при кафедрі політології, соціології та психології». На її базі створена група студентів, котрі як волонтери долучаються до проведення конкретних соціологічних досліджень та обробки їх результатів.

Провідна увага приділяється роботі зі студентами, які займаються науковим пошуком. Тут, у першу чергу, варто відзначити зусилля та успіхи кафедр журналістики й історії. Цього року на Всеукраїнські конкурси наукових робіт нашими студентами було надіслано 43 дослідження, з них 10 зайняли призові місця. Серед авторів-переможці – Тетяна Барсук, Інна Битюк (дві роботи), Любов Бойко, Лілія Гончаренко, Олена Мокренко, Катерина Попова, Ганна Павленко, Віталій Танєєв, Наталія Симоненко.

Пишаємося й перемогами на всеукраїнських олімпіадах: І місце здобула Вікторія Євтушенко (ЖТ-61) та ІІІ Наталія Меднікова (ЖТ-51) на олімпіаді з журналістики, ще одне І місце посів Дмитро Діденко (ЖТ-61) на олімпіаді з української мови та літератури, ІІІ місце на олімпіаді з культурології виборола Любов Бойко (ЖТ-52).

Як бачите, перемог вистачає, тепер головне – закріпити за собою позиції. У подальшій роботі незмінним залишається прагнення розвивати міжнародні зв'язки, постійно брати участь в українських та міжнародних програмах, конференціях, олімпіадах та грантах із залученням до наукової роботи і викладачів, і здібних студентів. Факультет працюватиме також над розвитком існуючих спеціальностей та започаткуванням нових, зокрема, найближчим часом повинна з'явитися спеціальність «Інтелектуальна власність».

Матеріал підготувала
Любов БОЙКО,
група ЖТ–52.

НА ФОТО:
Вікторія Євтушенко та Наталія Меднікова.

ВІЙСЬКОВИЙ І НАУКА – ФАНТАЗІЇ ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ?

■ ЦЕНТР РВіА

Суспільство давно визначилося з призначенням військовослужбовця. Традиційно закріплені стереотипи – воїн і зброя в руках, безсумнівне виконання наказу старшого за званням і постійна бойова готовність. Навряд чи більшість уявляє, що військовий може днями сидіти за купою книг, розгрібати пожовклі записи й робити креслення на папері при тьмяному освітленні. А фраза – кандидат військових наук – виглядає ще більш неймовірною. Та все ж це реальність.

Яскравий приклад поєднання сили й розуму – працівники Наукового центру бойового застосування ракетних військ і артилерії, що функціонує у складі нашого університету. Плідні розробки військових, що працюють у даній науковій установі, користуються попитом не лише в державній військовій, а й у цивільній галузі України. Причому Науковий центр РВіА СумДУ – єдиний у країні заклад, який працює над удосконаленням бойового забезпечення ракетних військ.

Усе починалося тринадцять років тому. З метою розробки штату, структури й вирішення питань модернізації артилерійського озброєння та військової техніки при Сумському Військовому інституті артилерії був створений науковий осередок. Його перший начальник полковник А.В. Барановський і провідний науковець П.В. Полениця згуртували навколо себе плеяду відданих військовій справі фахівців.

У 2002 році до штату Наукового центру артилерії введено науково-дослідний відділ ракетних військ. Відтоді він перейменований у Науковий центр ракетних військ і артилерії, а з 2005 р. – у складі Військового інституту ракетних військ і артилерії СумДУ.

Важко переоцінити вагомий внесок Центру у розвиток військової науки. За період існування його працівниками виконано 92 роботи, із них 76 науково-дослідних та 16 дослідно-конструкторських. Розроблено 27 проектів бойових статутів, настанов та збірників. За дванадцять з половиною років виконано 260 оперативних завдань, надруковано 54 навчальних підручники, довідники та посібники. Окрім того, Центр РВіА став справжньою кузнею підготовки наукових кадрів. Близько 15 спеціалістів отримали вже звання кандидатів наук за різними напрямами.

Сьогодні Науковий центр є потужною базою для подальшого здійснення Державної програми розвитку озброєння та військової техніки. У його складі функціонує шість науково-дослідних лабораторій, які очолюють провідні спеціалісти з достатнім науково-педагогічним досвідом: підполковники М.Ю. Мокроцький, А.О. Вакал, Є.В. Батусь, Г.В. Сорокоумов, Д.А. Новак, А.П. Мельник.

Роботою лише одних очільників наукових підрозділів навряд чи можна було досягти таких результатів. Серед тих, хто своє життя присвятив розвитку військового вчення,– П.В. Полениця, П.Є. Трофименко, О.М. Мелешко, О.П. Мєшков, М.І. Бєляєв, А.Ф. Раскошний, В.О. Овчинніков, Ю.Г. Філіпченко, С.А. Серпенінов, О.П. Скрипченко, І.В. Козлик, О.М. Шийко, В.М. Казаков, П.П. Кревсун, О.М. Авдєєва, О.П. Остапова.

Замовниками продукції Наукового центру є Департамент розробки й закупівлі озброєння і військової техніки МО України, керівники структурних підрозділів Центрального апарату МО, Командувач Сухопутних військ ЗС України та підприємства оборонно-промислового комплексу держави.

За словами нинішнього начальника Центру полковника І.В. Науменка, обсяги замовлень постійно зростають, науковий заклад не втратив ані накопиченого потенціалу, ані сформованих роками традицій.

«Нам вдається здобувати значні досягнення завдяки нашій унікальній системі керівництва, – говорить Ігор Вікторович. – Ми одночасно підпорядковані й Командувачу Сухопутних військ ЗС України, і ректору СумДУ. Зрозуміло, від військової складової отримуємо основні завдання й матеріальне забезпечення. Але користь від взаємодії з університетом не менш важлива. Співпраця надає нам безмежні можливості інформаційної бази університету й навчання в аспірантурі. Завдяки батьківській опіці ректора, професора А.В. Васильєва ми видали десятки збірників та іншої науково-методичної літератури. Зараз спільно працюємо над розробленням стендів-«презентаторів» роботи нашого Центру».

Серед завдань на майбутнє керівник визначає три пріоритетні напрями. Насамперед – дослідження питань бойового застосування та всебічного забезпечення бойових дій частин та підрозділів ракетних військ і артилерії. Друге завдання – розроблення проектів керівних документів, які обумовлюють застосування роду військ. І третє, найбільше за обсягом та значущістю, – військово-наукове та науково-технічне супроводження розробок і модернізації озброєння ракетних військ і артилерії.

Останнім часом нам доводиться спостерігати за нестійкістю системи військових науково-дослідних установ. І навколо Сумського Наукового центру бойового застосування ракетних військ і артилерії точилося немало дискусій, пов'язаних із розформуванням Інституту РВіА. Однак, як показує досвід, Центр, незважаючи на всі труднощі, активно працює на збагачення теорії та практики воєнного мистецтва.

Матеріал підготувала
Наталія БУРЛАКУ,
група ЖТ–52.

ЗБІЛЬШУЮТЬСЯ ОБСЯГИ

■ ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ Й МЕНЕДЖМЕНТУ

Факультет має чимало започаткованих здавна традицій, одна з яких – серйозне ставлення до наукової діяльності, яка має на сьогодні достатньо високий науковий потенціал. Розповідає заступник декана Аркадій Юрійович ЖУЛАВСЬКИЙ.

Усього на факультеті працює 107 осіб, 62 з яких мають наукові ступені та вчені звання, що становить 57,9%. Це майже на 6 відсотків

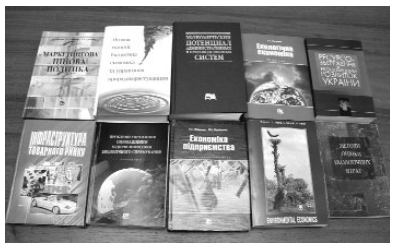

У минулому році отримано дипломів I ступеня – 2 (Т. Голець, І. Мареха), дипломів II ступеня – 1 (А. Клівенок), дипломів III ступеня – 2 (Ю. Шкодкіна, Т. Будник).

У конкурсі «Новітній інтелект України» факультет посів 2 призових місця – А. Познанська та Ю. Москаленко. Три призові місця в конкурсі «Шлях до майбутнього» вибороли Ю. Шишов, Т. Голець, І. Вакуленко.

Окрім олімпіад та конкурсів наукових робіт, студенти факультету беруть активну участь у конкурсі бізнес-планів у Донецькому НТУ та квітневій конференції викладачів, аспірантів і студентів «Економічні проблеми сталого розвитку», присвяченій Дню науки в Україні. У ній взяла участь 361 особа, з яких 276 – це студенти, які виступили з 340 доповідями.

більше, ніж у 2008 р. Маємо 8 докторів наук (з них 3 за сумісництвом) та 57 кандидатів наук. Лише минулого року захищено 9 кандидатських та одну докторську дисертацію. На сьогоднішній день в аспірантурі навчається 60 осіб, а в докторантурі – 5. У той же час доцільно відмітити низький рівень захисту кандидатських дисертацій у відведений нормативний строк – лише 5-10% від загальної кількості аспірантів.

Обсяг науково-дослідних робіт на факультеті в минулому році становив 289 тис. грн, що на 36 тис. грн більше, ніж у 2007 р. Значно збільшився обсяг госпрозрахункової тематики й досяг 176 тис.грн. Проте цьогоріч у зв'язку з економічною кризою значно збільшилися проблеми з фінансуванням госпрозрахункових наукових робіт.

За результатами наукових досліджень на факультеті видали 10 наукових монографій (кафедра маркетингу – 5, економіки – 4, управління – 1), опубліковано 158 наукових статей, з яких 4 – за кордоном. Продовжується видання двох наукових журналів фахового спрямування. Упродовж року на факультеті було проведено 4 науково-практичні конференції, з яких 2 – міжнародні.

Значної уваги приділяється й студентській науці. Студенти факультету взяли участь у 12 олімпіадах, на декількох з них посіли призові місця. На конкурс студентських наукових робіт (II тур) у 2009 році направили 26 робіт, що на 6 більше, ніж торік.

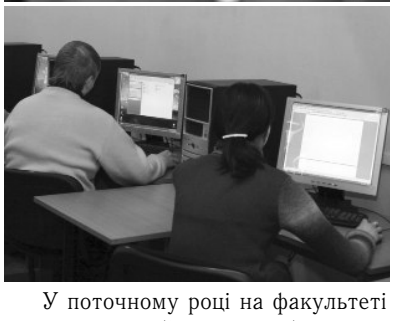

У поточному році на факультеті планується збільшити обсяг госпрозрахункової тематики до 400 тис. грн. А ще – захист 2 докторських дисертацій (кафедра маркетингу) та 15 кандидатських. До того ж опублікувати близько 160 наукових статей, з яких 20 – зі студентами.

Матеріал підготувала
Даша САПУН,
група ЖТ–51.

РЕЗОНАНС+

"ЗОЛОТА СЕРЕДИНА"

ПЕРШИМИ БУТИ ВАЖКО, АЛЕ ПОЧЕСНО

Про перші випуски говорять керівники кафедр

Сергій Миколайович ЛЕБЕДКА,

заступник завідувача кафедри «Електроенергетики»:

– Історія нашої кафедри розпочалася 25 років тому, звичайно ж як загальноосвітньої. За цей час сформувався викладацький склад (переважно з випускників фізико-технічного факультету), створена матеріально-технічна й навчально-методична бази. Тож логічним у розвитку стало відкриття спеціальності «Електротехнічні системи електроспоживання». У нашій області ніхто, крім СумДУ, не готує спеціалістів цього фаху. У цьому році кафедра випускає 18 перших інженерів-електриків. Студенти – кладу руку на серце! – пройшли прекрасну підготовку. Адже окрім обов'язкових навчань, брали участь у наукових конференціях та олімпіадах. У тому числі й у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, де Максим Постол зайняв 3-тє місце.

Випускники можуть працевлаштуватися на промислових підприємствах різних форм власності в Сумах та області, у закладах науки й освіти. Можуть працювати й у таких профільних організаціях, як «Сумиобленерго», РЕМ (районні енергетичні мережі), які є майже в кожному районі, а також на великих промислових підприємствах. Потреба в кадрах на сьогоднішній день є, і наша спеціальність не стільки модна, скільки необхідна.

Підтверджує слова завідувача своєї кафедри й випускник **Кирило ФОМІН** (група ЕТ-41):

– Ми – перший випуск спеціалістів нашої кафедри. Мої одногрупники задоволені тим, що навчалися тут, що здобули саме кваліфікацію «Інженер електрик». Навіть зараз, в умовах економічної кризи, ця професія має чималий попит. Багато хто з випускників обрав роботу інженера-проектувальника. За їх проектами будуються заводи, магазини, житлові будинки нашого міста.

Анатолій Степанович ДОВБИШ,

завідувач кафедри «Інформатики»:

– Основний напрям нашої кафедри – аналіз та проектування інтелектуальних систем керування різними процесами та об'єктами. Без сумніву, це завтрашній день сучасної промисловості, яка зараз працює в ручному режимі, а повинна перейти в автоматизований, коли функції найкращих працівників підприємства покладаються на комп'ютери. У такому напрямі й орієнтуємо магістрів.

Для того щоб розвинути цю технологію в Україні й за кордоном, готуємо науково-педагогічний резерв. Навчання в магістратурі – безпосередня підготовка майбутнього науковця, здатного розв'язувати проблеми, які стоять перед кафедрою. Магістерські кваліфікаційні роботи – щось наближене до кандидатських дисертацій.

Наше завдання – автоматизація виробництва, розпізнавання зображень із метою діагностування, наприклад, у медицині. Катерина Алтинникова, наприклад, присвятила свою магістерську роботу розпізнаванню електронограм, отриманих у режимі мікродефракції на електронному мікроскопі виробництва ВАТ «SELMI». Електронограми дозволяють визначити хімічний склад матеріалу.

Є магістри, завдання яких розпізнати морфологічні тканини пацієнтів, узятих у результаті біопсії в онкології, що важливо для раннього діагностування онкозахворювань. Зображення з мікроскопа передається на комп'ютер. Відповідна програма його розпізнаватиме, що значно допоможе в прийнятті рішення лікаря-гістолога. Тобто необхідно зробити спеціальне інформаційне поле, систему із зображеннями різних захворювань.

Не менш важливе й розпізнавання хвороб серця. Магнітокардіограф – прилад аналогічний електрокардіографу, але більш інформативний для діагностування серцево-судинної системи. Цим займається магістр Віталій Іваненко, який виборов третє місце на Всеукраїнському конкурсі студентських робіт із напряму «Інформатика та кібернетика». Найближчим часом плануємо укласти договір із Інститутом кібернетики в Києві на впровадження цієї розробки.

Наші магістри займаються й такими напрямами, як створення порталу знань із окремої галузі. Особливість у тому, що цей портал здатний навчатися. Справжній портал ми, звісно ж, не побудуємо (це була б інформаційна революція у світі!), але є певні напрацювання в роботі Інни Бойченко. Існують розробки, пов'язані з аналізом і синтезом систем дистанційного навчання. Цим займається магістр Олександр Барило.

Цьогоріч випускаємо 13 магістрів (10 – на державній, 3 – на контрактній основі), хоча ліцензійний обсяг – 15. Термін підготовки – один рік. Аби перейти на дворічну систему підготовки, необхідно мати не менше 25 магістрів, половина з яких навчатиметься на контрактній основі. Шість магістрів із цьогорічного випуску беремо до аспірантури.

У майбутньому плануємо активніше агітувати, бо наші студенти ще не розуміють різниці між спеціалістом і магістром. Проте якщо ми перейдемо на європейський рівень підготовки, то магістратура для випускника стане ще престижнішою.

Побажання викладачів цьогорічним випускникам

Олександр Григорович ГУСАК, декан факультету технічних систем та енергоефективних технологій:

– В умовах кризи та спаду економічного розвитку України – працевлаштуватися, проявити себе, закріпитися на першому робочому місці. Бажаю знайти вдале застосування отриманим знанням, здоров'я, благополуччя й не забувати свою alma mater.

ОБЕРЕЖНО! – НОВІ АКУЛИ ПЕРА

У СУМСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ – ПЕРШИЙ ВИПУСК ЖУРНАЛІСТІВ

Нічого не дається просто так

У кафедри журналістики та філології – перший випуск спеціалістів із журналістики й другий – бакалаврів. Про здобутки, досвід та враження вирішили запитати у завідувача кафедри, доктора філологічних наук, професора Олени Григорівни ТКАЧЕНКО, яка, власне, була й є ініціатором, натхненником та наставником для майбутніх «акул пера».

– У відкритті нової спеціальності «журналістика» був зацікавлений увесь університет. Звідси колосальна підтримка керівництва ВНЗ (особливо тодішнього ректора І. О. Ковальова), кафедри перекладу, а також наукова, організаційна, методична праця всього колективу нашої кафедри.

Коли зайшла мова про журналістику, то першими помічниками, які підставили своє міцне чоловіче плече, були Володимир Олексійович Садівничий та Василь Васильович Чубур. Навіть не знаю, чи відважилася б я на таку відповідальну справу без них. Їх підтримка, допомога відіграли велику роль в історії кафедри. Вони – професіонали своєї справи, люди, які знають журналістику зсередини. Я ж у сферу мас-медіа йшла через науку. Тож вони разом із Аллою Олександрівною Євграфовою, яка була запрошена з педагогічного університету, стали першими радниками у всіх процесах, на кожному етапі досить тернистого шляху становлення спеціальності. На кафедрі все вирішували разом. А вже боротьба в Києві лягла на мої плечі. Там довелося йти з одного кабінету до іншого, долаючи недовіру, невпевненість у наших силах високих і не дуже посадовців, адже наш університет виник на основі технічного навчального закладу.

Дуже дієвим чинником стало те, що Інститут журналістики очолив Володимир Різун – людина по натурі діяльна, далекоглядна. Коли побачив, що в країні починається бум з відкриття спеціальностей за напрямами масової комунікації, то не став заважати, а очолив цей рух. Ми запропонували йому взаємовигідний план співпраці, тобто стали партнерами, колегами в розбудові журналістської освіти в Україні. Усіх керівників регіональних шкіл він зробив членами науково-методичної комісії, яка збирається двічі або тричі на рік. Обговорюємо перспективи розвитку журналістської освіти, професійні стандарти, навчальні плани, затверджуємо підручники, посібники.

Приєднання України до Болонської конвенції розширило наші можливості. До речі, ми з Аллою Олександрівною стали першими представниками випускових кафедр СумДУ, які взяли участь у двотижневому семінарі в рамках проекту Європейського Союзу та Tacis «Розвиток медіа-навичок – Україна», що мав на меті наблизити викладання журналістики до європейських стандартів. Виступали ірландці, поляки, англійці, французи – розповідали про свої досягнення. У результаті з'явилися якісно нові навчальні плани та підручники, які наша кафедра отримала безкоштовно. Дещо з цих планів ми переробили й адаптували до наших можливостей та регіональних потреб.

Зокрема, ввели низку навчальних дисциплін, пов'язаних із редагуванням. Опосередковано викладається книговидання, проте ази студенти отримують. Редагування передбачає цілий цикл непростих предметів від теорії літератури, теорії твору і тексту до літературного та загального редагування, різного роду практикумів. Я категорично проти того, щоб давати вузьку спеціалізацію з другого чи третього курсу. Треба готувати універсального журналіста. Наприклад, у лікарів є «лікарська справа», то й у журналістів має бути «журналістська справа». А життя, обставини так чи інакше визначать конкретний шлях у журналістиці, місце, де випускник реалізує знання, вміння і стане найкращим спеціалістом.

Пріоритетом у нашій роботі залишається підготовка професорсько-викладацького складу. Кандидатські дисертації з журналістикознавства захистили Олена Миколаївна Сушкова, Сніжана Анатоліївна Гурьєва, Людмила Анатоліївна Кулішенко, Інна Леонідівна Гаврилюк, Володимир Олексійович Садівничий. До захисту докторської готується Тетяна Василівна Кузнєцова. Відомо, що кадри вирішують усе. Якщо людина поєднує професіоналізм, інтелект, вдачу, характер, працездатність й уміння працювати в колективі, а найголовніше – відповідальність і любов до того, що робиш, передусім – до студентів, це і є запорукою успіху.

До речі, наша кафедра була обрана базою для розробки стандартів, норм, критеріїв підготовки журналістів. Володимир Різун, приїхавши до нас, сказав: «Ваш університет справив на мене неабияке враження. Навіть не міг уявити, що в провінції може існувати такий потужний навчальний заклад». А коли побував у нас на акредитації, провів тренінги студентам із радіожурналістики, то відзначив, що не випадково запропонував СумДУ місцем проведення всеукраїнської студентської олімпіади з трьох спеціальностей «Журналістика», «Видавнича справа та редагування», «Реклама та зв'язки з громадськістю».

Студентам бажаю, щоб справдилися всі їхні мрії, усе, на що вони очікували протягом 5 нелегких років навчання. І відразу ж хочу застерегти – нічого в цьому світі просто так не дається. Недаремно філософи порівнюють життя з річкою: можна плести за течією – затягне, закрутить. А можна – проти течії й добиватися своєї мети, а не покладатися на інших. Так, це потребує наполегливої праці, вольових зусиль, а ще – оптимізму, який базується на знаннях та активній діяльності. Людина робить сама себе!

В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ!

Велика радість!

Звичайно, за п'ять років навчання було немало днів, моментів, подій, про які буду пам'ятати все життя, а також людей, яким глибоко вдячна за підтримку, розуміння, знання. Але є один день, який, певно, не забудеться ніколи – день мого вступу до омріяного університету.

Відверто кажучи, документи подавала одразу до кількох сумських «вишів». До СумДУ – у переддень співбесіди, яких наступного дня у мене було дві: у різних університетах із протилежних районів міста. Мама в розпачі, мовляв: «Як дитина витримає!»

...Пам'ятаю, запросили до аудиторії, де абітурієнти складали іспит із математики, бо часто запитували то корінь квадратний числа, то синуси й косинуси. А у мене в голові частини мови з ямбами та хореями. Яка математика?!

Через деякий час підійшли до мене викладачі, які й проводили співбесіду. Ставили запитання, я щось відповідала... Поговорили. Чекали з мамою на результат. Слова: «Ми порадились і вирішили: вашу дівчинку зараховано!» – досі пам'ятаю. Належать вони мудрій та глибоко шанованій мною Аллі Олександрівні Євграфовій.

То була велика радість! Дізнавшись приємну новину, поспішили додому, де чекали рідні за святковим столом. Того дня в мене було подвійне свято: вступ до омріяного університету та вісімнадцятий день народження! Ото подарунок!

Юлія ГАЙДІНА.

Навчили вчитися

Студентські роки пролетіли підозріло швидко. І не знаю, чого бракуватиме найбільше – улюблених викладачів, хороших друзів чи самого звання «СТУДЕНТ».

Дякую університетові за те, що мене навчили по-справжньому вчитися – це головне, що знадобиться в житті. А ще дякую таким викладачам, які допомогли зрозуміти: що таке журналістика – Аллі Федорині та Євгену Положій; що таке життя – Василю Чубуру та Сніжані Гур'євій; що таке мова – Тетяні Кузнєцовій та Аллі Євграфовій. Ще одне велике спасибі Інні Гаврилюк та Ірині Панасенко – за класні заняття. Хочеться подякувати абсолютно всім, хто був із нами протягом п'яти незабутніх років. А молодшим курсам бажаю берегти й цінувати наших викладачів (вони й справді найкращі!) і ніколи не розчаровуватись у вибраній професії!

Світлана ПЧЕЛЯНА.

Згадуючи про майбутнє

Говорять, що немає кращих років ніж студентські. Коли таку фразу чуєш на першому чи другому курсі, сприймаєш її скептично: які дурниці, скільки важливого і прекрасного може з людиною трапитись і до університету, і після. Але біля фінішної стрічки, на п'ятому курсі, усвідомлюєш, що насправді таких яскравих, насичених, прожитих із користю й задоволенням років уже не буде.

Можливо, для нас це не останні університети, не останніми можуть виявитися й державні іспити в житті кожного, але повноцінними, так би мовити, студентами вже не будемо ніколи. Ці роки єдині й неповторні. Тому бажаю студентам молодших курсів насолоджуватися кожною хвилиною, прожитою в стінах альма матер, у колективі власної групи, в атмосфері і важкої праці, і шалених веселощів. Не забувайте: запам'ятається із цих п'яти років зовсім не те, що ви прогуляли, «умудрились» не вивчити чи викрутитись, а те, чого досягли власними зусиллями, як разом із одногрупниками довгими ночами готувалися до заліків та іспитів, виручали один одного на семінарах, відчували, штампом кажучи, смак навчання. Вдячна долі, що у нас були такі неперевершені викладачі, які перетворили наші студентські роки в незабутній час...

Коли сьогодні дивишся на списані за п'ять років сторінки товстелезних зошитів, коли за їх палітуркою упізнаєш предмет і посміхаєшся, згадуючи викладачів і друзів, недоспані ночі й написані контрольні, ненароком розумієш важливу річ. Тут, у цих кількох десятках зошитів, – величезна концентрація знань, важкої праці – і викладацької, і студентської. Це те ядро, навколо якого обертатиметься усе наше подальше життя. Так, можливо, буде ще навчання, будуть іспити, буде самовдосконалення та досвід, але тут, на цих сторінках у дрібну клітинку, – серцевина, серединка ще недозрілого плоду нашого професіоналізму. Тому з позиції випускника, від імені всієї групи раджу студентам Сумського державного університету: навчайтеся так, щоб ваших знань вистачило для повноцінного життя та успішної кар'єри, щоб не довелося надалі шкодувати про змарновані п'ять років життя, які могли стати найкращими.

Вікторія КИБА.

Побажання викладачів цьогорічним випускникам

Всеволод Іванович СКЛАБІНСЬКИЙ, завідувач кафедри ПОХНВ, д.т.н., професор:

– Щиро бажаю кожному з випускників – влаштування на престижну роботу.

Віктор Борисович ЗВАГЕЛЬСЬКИЙ, завідуючий лабораторією історичного краєзнавства, доцент:

– Бажаю професіоналізму, який передбачає чесність.

НІКОЛИ НЕ ПОШКОДУВАЛА

Проблема двомовності в Україні стоїть гостро вже далеко не перший рік, викликаючи чимало суперечок на різних суспільних рівнях. Тож ми й вирішили, що нашим читачам буде цікава думка фахівця, тим більше такого, як Алла Олександрівна ЄВГРАФОВА, котра довгий час викладала російську мову, а тепер навчає української. До речі, неодноразово студенти, яких вона готувала, перемагали й займали призові місця на конкурсах наукових робіт і олімпіадах із української мови.

– В одному з газетних інтерв'ю Ви, Алло Олександрівно, сказали, що відчували внутрішній дискомфорт, коли довелося перемістити рідну російську мову на другий план. Скажіть, будь ласка, наскільки цей «другий план» був далекий і чи довго Ви боролися з дискомфортом?

– Я уже не пам'ятаю, у зв'язку з чим і в якому контексті була висловлена ця думка. Але це не так важливо, суть сказаного від цього не змінюється. Перехід на другу мову завжди чимось обумовлений. По-перше і найголовніше, якимись обставинами. У мене була професійна необхідність. За фахом я русист, і пропозицію перейти працювати на кафедру української мови Сумського педінституту сприйняла без вагань, але з розумінням відповідальності, бо мені як викладачу потрібно було навчати українського мовознавства. Тобто виникала потреба все починати якщо не спочатку, то принаймні – зробити нові акценти, опрацювати певний доробок українських мовознавців. Звичайно, допомогли моя філологічна освіта, розуміння законів мови, її ролі в суспільстві. Це й стало підґрунтям для «перевтілення».

Отже, особливих проблем із цим не було, хіба що знадобилися час та наполегливість, аби переконати студентів, яких навчала російської мови, що в новому навчальному році перед ними вже – україніст. Тобто що володію новим не тільки для них, а й для себе матеріалом. Із іншого боку, входження в україномовне середовище кафедри вимагало пильності, викликало напруження: адже боялася помилитись у буденному мовленні, розуміла, що мені цього не пробачать. Крок за кроком поповнювався лексикон повсякденного спілкування з колегами, приходила впевненість.

– Якого результату Ви очікували від такого кроку? Чи справдилися сподівання?

– Так. На сьогодні вже десятий рік працюю з українським мовознавством. Читаю різні лінгвістичні курси. І цілком погоджуюся з Карлом V (Мудрим) – французьким королем (1337–1380), який сказав: «Чим більше мов ти знаєш, тим більше ти людина». Допомагає й моя вища освіта, де в дипломах записано «учитель німецької мови», «учитель англійської мови». Пишаюся, що можу вільно говорити українською, пропагувати її на радіо (веду цикл передач), керувати дипломними роботами студентів, готувати їх до різних конкурсів та олімпіад. Ніколи не пошкодувала, що зробила такий рішучий крок.

– Є відомий вислів: «Небезпечно цуратися рідного слова, яке є генним кодом нації». Як пояснити таку небезпеку?

– Мова – духовний зв'язок поколінь, вона об'єднує людей, виконуючи консолідуючу функцію суспільства, є основою культури й духовності нації, її історичною пам'яттю, головною ідентифікаційною ознакою.

Неважко збагнути, що загроза національній державі Україна причаїлась у самій Україні. Вирішення цієї проблеми знаходиться в кожній окремій людині, бо мова зв'язана з її внутрішнім психічним життям, її моральним світом. Як зазначає в інтерв'ю газеті «День» Сергій Буковський: «Люди поступово зрозуміють, що сталося. Головне – строєм нікого нікуди не заганяти». Мені сподобалося це гасло, хоча предмет обговорення був зовсім інший – не мова.

– Як лінгвіст, дослідник, що Ви можете сказати про сучасний стан розвитку української мови?

– Відповідь торкається принаймні двох проблем. Перша – рівень теоретичних досліджень, друга – рівень мовленнєвої культури. Щодо першої, то, мабуть, слід повірити О. Пахльовській, доктору філологічних наук, ученому зі світовим ім'ям, яка з прикрістю зазначає, що україністика не вийшла за межі України, не набула статусу дисципліни, яку вивчав би слов'янський і загалом східноєвропейський світ. А друга проблема – рівень володіння населенням українською мовою. Тут немає чого применшувати: він низький і незадовільний.

– Як фаховий русист, який ризикнув перейти на українську мову, що б Ви порадили людям, які «соромляться» розмовляти українською?

– Одна справа – розмовляти, а інша – викладати. І в моєму оточенні, і взагалі в масштабах країни знаю десятки русистів, які стали докторами філологічних наук із української мови чи літератури. Їхня діяльність є успішною.

Щодо володіння українською на побутовому рівні, то відмову українців від рідної мови особисто я кваліфікую як зраду. Треба просто правильно оцінити, чим є мова для держави, чи зможе Україна існувати без самоідентифікації тощо. І тоді українці свідомо заговорять рідною мовою. Взагалі звучить парадоксально, що в Україні треба пропагувати українську, і парадокс цей трагічний. На жаль, така реальність.

– В Україні й Росії прізвище Євграфова досить поширене. І більшість із тих, хто носить таке прізвище – це відомі й талановиті люди: Олена Євграфова – дизайнер, Олег Євграфов – фотограф, Світлана Євграфова – кандидат філологічних наук, доцент кафедри російської мови МГУАУ, Павло Євграфов – суддя Конституційного Суду України. А, власне, Ви пов'язуєте своє прізвище з «графо» – пишу, чи з дворянським титулом «графиня»?

– По-перше, я не згодна, що таке прізвище поширене. У телефонному довіднику Сум знайшла всього п'ять носіїв цього прізвища. По-друге, процитую присвячені мені рядки свого колеги, поета Василя Чубура:

У прізвищі її щось графське є,
Щось від праматері людей, від Єви.
Відчути всім бажаючим дає,
Як дихає у слові Дух дієвий...

Принаймні втішно, приємно, принадно... А як філолог, розкладаю своє прізвище на дві частини – єв (добре) + графо (пишу). Пишу красиво, каліграфічно, добре. Мабуть, це найближче до істини.

Запитувала
Анна ПАНІКАР,
група ЖТ-51.

«Резонанс» + «Золота середина» підготували
Марія СУПРУН і Ліна П'ЯТНИЦЯ, студентки групи ЖТ–41

ДО МАЙБУТНЬОГО СЛІД ГОТУВАТИСЯ

Василь Данилович КАРПУША, перший проректор, доцент:

– Знайти своє місце в житті – у кар'єрному плані й особистому. Хочеться, щоб згадували тільки найкраще зі студентських років, щоб друзі по університету залишалися з ними на все життя, бо, як правило, такі друзі найвірніші, найближчі, найнадійніші.

Володимир Олександрович ЛЮБЧАК, проректор із науково-педагогічної роботи, доцент:

– Бажаю, щоб у нашому вимогливому житті вони стали професіоналами. За цієї умови можна знайти належну роботу. Проте університетська освіта, якою б досконалою не була, не гарантує, що випускник є професіоналом. Потрібно постійно підвищувати свою кваліфікацію, оскільки життя – постійне навчання.

Іван Юхимович ПРОЦЕНКО, завідувач кафедри прикладної фізики, заслужений діяч науки і техніки, доктор фіз.-мат. наук, професор:

– Хорошого працевлаштування, достойної зарплати, захоплюючої роботи, посади. Для тих, хто хоче продовжити своє навчання, – успішно скласти вступні іспити до аспірантури нашого чи будь-якого іншого університету України та Європи. Для тих, хто вже має свою сім'ю і планує її розширити, бажаю, щоб цей процес пройшов якомога успішніше, щоб сімейне життя приносило тільки радість. Всього найкращого!

■ **МАШКОЛЕДЖ**

Коректори й молодші редактори – випускники машинобудівного коледжу спеціальності «Видавнича справа та редагування». Розповідає Наталія Олексіївна ЛАЩЕНКО, яка є головою циклової комісії цієї спеціальності.

– Ідея підготовки в Сумах фахівців видавничої справи належить завідувачу кафедри журналістики та філології СумДУ О. Г. Ткаченко. Перший набір абітурієнтів здійснений у 2004 р., навчання триває 3 роки й 10 місяців. Отже, цього літа відбудеться вже другий випуск фахівців. Вони можуть працювати молодшими редакторами, коректорами, секретарями тощо.

Вступають навчатися переважно випускники 9-х класів, яких цікавили в школі гуманітарні дисципліни. Головне їхнє завдання – поглиблювати знання з української мови й уміти застосовувати їх на практиці. Для тих, хто це зрозумів, навчання в коледжі не становить труднощів. Починаючи з другого курсу, вводяться спеціальні дисципліни: історія видавничої справи, книгознавство, редагування (загальний курс і різних видів літератури), коректура, теорія твору, теорія журналістики, основи редакторської та журналістської майстерності, низка інших.

Після закінчення коледжу випускники можуть продовжувати навчання на другому або третьому курсі вищих навчальних закладів, де є спеціальності «Журналістика» або «Видавнича справа та редагування». Перший випуск наших молодших спеціалістів у 2008 році «розлетівся» переважно у трьох напрямках: Сумський державний університет, Львівська академія друкарства та Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. Ті, кому цікавішою видалася робота у видавництвах, продовжують навчання саме в цьому напрямі. Ті ж, кому припала до душі оперативність ЗМІ та можливість повсякчас перебувати в гущі подій, обрали журналістику. А кілька випускників одразу після закінчення коледжу влаштувалися на роботу коректорами у видавництва, редакції газет і журналів, секретарями.

З кожним роком збільшується кількість студентів, які обирають цю спеціальність усвідомлено, а не випадково. Радує, коли молода людина знає, чого хоче, ким планує стати, то й навчається добре, готуючи себе до кращого майбутнього.

Валентин Миколайович ВАНДИШЕВ, завідувач кафедри філософії, доктор філософських наук, професор:

– Це дуже складне питання, адже багато років віддаляють мої ідеали від сучасної молоді. Тому я, на жаль, важко уявляю собі ідеали цієї генерації. У кожного покоління вони свої, несхожі з іншими. Ми повинні до них якимось чином дослухатися й зробити все, щоб бути вірними цим ідеалам, якщо вони правильні. Які ідеали можуть існувати? Людина повинна думати про свій духовний розвиток, про країну, в якій живе, яку слід розвивати й любити, не зважаючи ні на що, а також – про наступні покоління, про те, що вона повинна виховати достойних та пристойних дітей. Тому побажання в мене суто життєві: щоб у випускників склалося все так, як вони мріють, звичайно, у розумних межах, щоб стали благополучними, щоб вони любили і щоб їх любили, поважали. Якщо коротко, бажаю доброго людського щастя!

Вільям Олександрович ЗАЛОГА, завідувач кафедри матеріалознавчих верстатів та інструментів, професор, доктор технічних наук, заслужений професор СумДУ, академік АН ВШ України:

– Бажаю влаштуватися на роботу. Сьогодні для випускників напевне немає важливіших турбот, як реалізувати себе у відповідній спеціальності. Отримати роботу й мати здоров'я – головне.

ЗМІСТОВНІ ВИСНОВКИ

■ ОЛІМПІАДИ, КОНКУРСИ

У Шосткинському інституті СумДУ на кафедрі «Економіка виробництв» пройшов III тур конкурсу науково-дослідних робіт студентів за напрямом «Дослідження соціально-економічних, історичних, політичних і психологічних чинників розвитку суспільства й регіонів».

Упродовж п'ятирічного існування кафедри тут щорічно проводилися науково-практичні конференції студентів і викладачів кафедри, доки завідувач кафедри доцент, к. е. н. А.В. Лук'янович не висунув слушну ідею проведення конкурсу студентських науково-дослідних робіт, детальне розроблення якого здійснив доцент, к. т. н. Ю.Є. Павленко.

Конкурс структурно складається з двох етапів: перший – передбачає розгляд і оцінювання робіт конкурсною комісією анонімно (протягом жовтня попереднього року та березня року поточного); другий етап відбувається наприкінці квітня й передбачає публічний захист цих робіт.

За результатами конкурсу видаються як паперові, так і електронні видання збірок підсумків наукової діяльності його учасників «Реферати НДР», а самі наукові звіти, що виконані з дотриманням вимог державних стандартів, пропонуються для ознайомлення усім зацікавленим особам, які не байдужі до проблем інноваційного шляху відродження України. Збірки оригіналів зберігаються на кафедрі, а також у бібліотеці інституту. Вони охоплюють такі наукові напрями, як економічні та соціально-економічні науки, соціально-гуманітарні науки, науково-методичні проблеми освіти. Стисла, реферативна форма подання інформації формує в читача повне уявлення про зміст роботи, застосовані авторами методи дослідження та отримані результати.

До речі, матеріали, представлені у «Рефератах НДР», мають бути корисними як учням шкіл і студентам, так і аспірантам, здобувачам наукових ступенів, а також викладачам (під час підготовки до занять, наукових дискусій, наукових семінарів; під час планування спільних наукових досліджень). Зокрема, творчо зорієнтованих студентів вони можуть надихнути на нові дослідницькі напрями, наукові теми, пошукові ідеї, практичні розробки.

Заключний етап конкурсу відбувається за сталим сценарієм. Спочатку – пленарні засідання під головуванням директора інституту доцента, к. е. н. В.Л. Акуленко. Потім студенти розподіляються за науковими семінарами в межах тематичних секцій – соціально-гуманітарної (керують доцент В.П. Глушко і викладач Н.О. Тугай) та економічної (керує викладачО.В.Старовойт).

Участь у конкурсі беруть не лише студенти Шосткинського інституту, а й хіміко-технологічного коледжу ім. І.Кожедуба, учні старших класів Шостки та Шосткинського району. У кожному турі, як правило, 25-30 дослідників, які мають довести й відстояти в процесі дискусії доцільність і практичність своїх наукових досліджень.

Конкурси демонструють, що наші студенти мають високий рівень ерудиції, переймаються глобальними та локальними проблемами сьогодення, здатні робити змістовні висновки й навіть пропонувати власні шляхи вирішення наявних проблем. Вони брали участь і в I та II турах Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт, у міському конкурсі бізнес-планів підприємства, у міжвузівському конкурсі Харківського державного університету, а також Міжнародній науковій конференції «Інноваційний розвиток суспільства за умов крос-культурних взаємозв'язків» (Суми).

Що стосується III туру конкурсу студентських науково-дослідних робіт, то за підсумковими результатами перше місце зайняла робота Дмитра Дяченка (гр. Е-71 Ш) «Додаткова грошова одиниця – засіб стимулювання регіональної економіки»; другі місця зайняли роботи Світлани Циганок (гр. Е-61Ш), Юлії Євдокименко та Олесі Мороз (гр. Е-71 Ш), Максима Гордюка (гр. Е-71 Ш), а також Ірини Юрочко (гр. КС-06).

Усі переможці конкурсу нагороджені дипломами та цінними подарунками, інші учасники отримали грамоти й пам'ятні подарунки, а члени студентського оргкомітету, на плечі яких лягла вся організаційна робота з підготовкиі проведення конкурсу, отримали подяки. Великий вклад у їхні досягнення зробили викладачі кафедри Ірина Ісакова, Ірина Пригара, Ірина Мамчук, Інна Новикова та Олена Скулкіна.

Добрим словом можна згадати й інші чотири кафедри інституту, де щорічно проводяться семінари, науково-практичні конференції тощо.

В. ГЛУШКО,
доцент.

СУМДУ ЗМІЦНЮЄ МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ

■ ШКОЛА ДЛЯ ДЕРЖСЛУЖБОВЦІВ

Налагоджені міжнародні зв'язки – ще один показник успіху лідера сучасної вищої освіти регіону – СумДУ. Закономірно, що ректор Анатолій Васильєв підтримує активну діяльність ВНЗ у світовому науково-освітньому просторі як стратегічний курс розвитку.

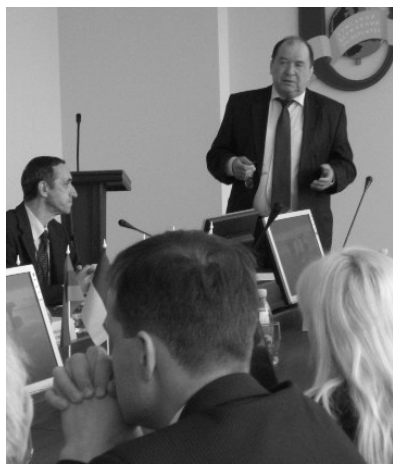

Університет є членом консорціуму міжнародного проекту Європейської Комісії ТЕМПУС «Мережа НАВЧАЛЬНИХ центрів ыз сучасних технологій управління». Мета цього проекту – створити на базі університетів у країнах-партнерах центри для перепідготовки держслужбовців за найбільш актуальними напрямами: інформаційні технології, іноземна мова та менеджмент. Координують участь СумДУ в проекті проректор з науково-педагогічної роботи, доцент, кандидат ф.-м.наук В. О. Любчак і начальник відділу міжнародних зв'язків К. І. Кириченко.

У кінці травня в стінах alma mater пройшла зустріч учасників проекту, присвячена обговоренню актуальних проблем місцевих органів управління. В результаті дискусії сформована єдина концепція потреб адміністрацій у перепідготовці спеціалістів.

Серед координаторів проекту ТЕМПУС такі престижні навчальні заклади Європи, як німецький університет Кобленц-Ландау, університет міста Вальядолід (Іспанія), університет міста Кошице в Словенії, польський університет Марії Кюрі-Склодовської в Любліні. Від країн СНД представлені Московський державний обласний університет і Тамбовський державний університет, з Молдови – університет міста Комрат, з Вірменії – Єреванський державний університет і Єреванська академія образотворчого мистецтва. Українські партнери – славетні Дніпропетровський та Львівський національні університети. Примітно, що СумДУ – третій в Україні вищий навчальний заклад, що отримав право на участь у проекті.

Регіональні адміністрації країн СНД – рівноправні члени консорціуму. Сумська область в проекті репрезентована апаратом Сумської ОДА. Наша адміністрація активно включилась у проект, що свідчить про зацікавленість у підвищенні кваліфікації своїх співробітників і впровадженні сучасних технологій управління.

Перепідготовка держслужбовців буде проводитися з використанням матеріалів і досвіду західних колег, а також – найновіших технологій навчання й програмного забезпечення. Прогнозується, що для іногородніх чиновників особливо зручною стане дистанційна форма занять. Тим більше, термін перекваліфікації – всього 2-3 місяці (у планах вона розпочнеться з лютого 2010 року).

Підбиваючи підсумки, можна сказати, що участь СумДУ в масштабному проекті ТЕМПУС підкреслює високий рівень міжнародних зв'язків і високу оцінку зарубежними партнерами здобутків ВНЗ у сфері інформаційних технологій, і без сумніву, якості освітніх послуг.

Вікторія МІРОШНИЧЕНКО,
група ЖТ-52.

НА ФОТО: робочі моменти конференції

НЕ ЗУПИНЯТИСЬ НА ДОСЯГНУТОМУ

В учебно-консультационном центре Компании NetCracker состоялось торжественное вручение дипломов студентам, которые изучали и успешно окончили курс по технологиям Java в УКЦ.

На вручении со стороны СумГУ присутствовали проректор по научно-педагогической работе – В. А. Любчак, заведующий кафедрой информатики – А. С. Довбыш, заведующая секцией информационных технологий проектирования – И. В. Баранова, заместитель заведующего кафедры информатики – А. П. Чекалов, а также региональный менеджер Сумского офиса NetCracker – С. М. Зевелев.

Менеджер по персоналу сумского офиса – Юлия Безвин провела презентацию материалов о Компании и сумском офисе. Руководитель УКЦ , ведущий программист Николай Сергеенков подвел итоги курса и провел презентацию работ, выполненных студентами.

Также выпускников поздравил один из кураторов курса, программист – Андрей Гребенюк.

В сентябре 2008 года на курсы Java записались около 70 человек. А в этом году дипломы получили 22 студента, из них 9 – с отличием. Именно эти 22 человека смогли дойти до логического завершения в изучении технологий Java. По их словам, в этом помогли такие качества, как настойчивость, целеустремленность, старательность и интерес к изучаемому предмету.

Но останавливаться на достигнутом ребята не собираются. Теперь, когда у них есть серьезный фундамент знаний по Java, заложенный на курсах в УКЦ, они смогут продолжить изучать язык Java самостоятельно более углубленно. Многие высказывали пожелания о том, что хотели бы продолжить обучение и в следующем учебном году. Сейчас ведутся переговоры руководства УКЦ и Компании о такой возможности.

Естественно, выпускников интересовал вопрос возможности трудоустройства в Компанию. 11 самых перспективных в этом плане студентов-программистов по окончанию курсов Java получили возможность пройти 2-х недельный продуктовый тренинг в Компании NetCracker. По окончанию тренинга все студенты сдают контрольную, и те, кто лучше всего себя покажут, далее смогут пройти стажировку и начать применять полученные на курсах знания на практике.

Целью стажировки для студентов является возможность трудоустройства в Компании в отделы L3 Support и QA, где они смогут дальше развиваться и углублять свои знания в выбранной ими сфере программирования.

ПОВЕРНЕННЯ ОЛЕСЯ

Він народився сто тридцять років тому. Великий український письменник, поет-лірик, драматург, дитячий казкар, сценарист, перекладач і навіть лікар-ветеринар. І це все про нього – нашого Олександра Олеся. Народившись на Білопільщині, він прославив не тільки наш край, а й Україну взагалі.

Пам'ять про великого лірика жива. Про нього написано безліч праць, видано десятки книжок. Однак робота над донесенням його імені до широкого загалу триває. Нещодавно світ побачило ще одне видання.

Презентація книги «Я ще вернусь... Олександр Олесь і Білопільщина» відбулася 12 червня на рідній землі поета, у Білопіллі, в актовій залі музею імені А.С.Макаренка, яка була заповнена вщерть. Перед початком заходу кожен зміг ознайомитися з виставкою, присвяченою життю й творчості письменника. Захід почався символічно – з пісні на слова Олеся...

Присутніми на презентації були як білопільчани, так і гості міста. У центрі загальної уваги – наші університетівці, адже СумДУ, як ніхто інший, причетний до виходу цієї книги. Авторський колектив склали саме його викладачі: старший викладач кафедри журналістики та філології, член Національної спілки журналістів України Володимир Садівничий, також старший викладач кафедри журналістики та філології, член Національної спілки письменників Василь Чубур, кандидат історичних наук, доцент Валерій Власенко. Керівником проекту стала завідувач кафедри журналістики та філології, доктор філологічних наук, професор Олена Ткаченко.

Фінансувалося видання силами Білопільської районної держадміністрації та районної ради. «Нам було дуже приємно виділяти кошти на видавництво цієї чудової книги», – відзначив голова Білопільської районної державної адміністрації Сергій Дворник.

Більш детально про книжку розповів заступник керівника проекту Валерій Власенко. Наукове-популярне видання «Я ще вернусь...» присвячене 130-річчю з дня народження Олександра Олеся. Складалася книга протягом року. Щоб зібрати матеріал, авторам потрібно було пройти довгий шлях. Адже повної й точної історії життя і творчості поета й досі не складено. Писали книгу на основі опрацьованих архівних даних, спогадів, наукових праць, особистих листів митця. Заради потрібної інформації, як зазначив Валерій Миколайович, довелося побувати в найбільших бібліотеках та книгосховищах Києва, Харкова, Одеси, Вінниці. Безперечно, багато чого надали й сумські та білопільські архіви. Деякі дані про письменника взяті із закордонних архівів, зокрема в Празі, адже саме там Олесь-емігрант прожив останні роки. Наполегливої дослідницької роботи вимагали особисті листи й записи Олеся, які могли бути написані навіть на календарях та ресторанних серветках. «Почерк жахливий, – розповідає Володимир Садівничий, – і дешифрувався всією кафедрою».

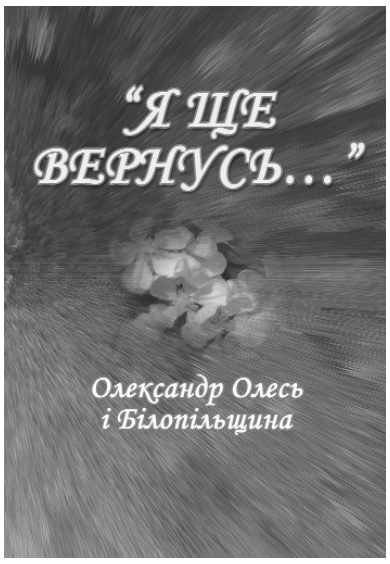

Образ Олеся в книжці поданий через інших особистостей, його земляків і друзів, їх спогади, листи про інтимне та громадське життя письменника. Кожний розділ автори відкривають передмовою, а до назв та персоналій дають коментарі, усе підтверджують документами. Звичайно, видання насичене й великою кількістю фотографій, що розповідають про дитинство лірика, його юнацькі роки, доросле життя, його родину, друзів тощо. Протягом роботи над книжкою авторами зроблені й певні відкриття окремих сторінок із життя поета.

Високу оцінку роботі авторського колективу дав голова Сумської організації Національної спілки письменників України Олександр Вертіль. До речі, він лауреат Національної премії імені О.Олеся, започаткованої в 2002 році.

Свої враження та слова подяки висловили також заступник проректора з наукової роботи СумДУ, доцент Валерій Осипов, начальник відділу культури і туризму Білопільської районної державної адміністрації Світлана Лукова, голова Сумського прес-клубу Алла Федорина. Творчо до виступу підійшов Василь Чубур, продекламувавши кілька поезій сучасної поетеси Ніни Гавриленко, першого лауреата Національної премії імені О.Олеся.

Окрім виступів, пролунало ще кілька пісень на слова видатного лірика. Звичайно, не обійшлося і без його знаменитих «Солов'їв».

Світлана ХАЛІМОНЕНКО,
група ЖТ–62.

«МИНУЛЕ НЕ ЗНИКАЄ – ВОНО ЖИВЕ В НАС»

У літературній вітальні Сумського державного університету відбулася презентація ювілейного, 25-го номеру Всеукраїнського наукового історичного журналу «Сумська старовина», у якій взяли участь представники Всеукраїнської спілки краєзнавців та її осередків у Сумській області, охоронної служби Інституту археології НАН України, Державного архіву Сумщини, історико-культурного заповідника «Посулля» (м. Ромни), інших наукових і культурно-просвітницьких установ, студенти гуманітарного факультету СумДУ, представники ЗМІ.

Із вступним словом до присутніх звернувся проректор з наукової роботи СумДУ, професор А. М. Чорноус, який наголосив, що робота Регіональної науково-дослідної лабораторії-центру історичного краєзнавства під керівництвом доцента В.Б.Звагельського і, зокрема, підготовка й видання науково-історичного журналу «Сумська старовина» є перлиною гуманітарної складової наукової діяльності університету. Адже упродовж 14-ти років, незважаючи на відсутність історичного факультету, лабораторія об'єднує навколо себе провідних фахівців різних галузей історичних дисциплін не лише Сумщини, а й усієї України та зарубіжжя. Про це свідчить географія авторів, які друкуються на сторінках «Сумської старовини». Про беззаперечний авторитет видання говорить і те, що журнал у 2001 р. постановою Президії ВАК України внесений до переліку наукових фахових видань, а в 2008 р. Державним підприємством із розповсюдження періодичних видань – до каталогу підписних видань.

З вітанням до творчого колективу журналу та його читачів звернувся ректор СумДУ, голова редколегії професор А. В. Васильєв, який зазначив, що колектив лабораторії – це коло ентузіастів, на яких тримається значний інтерес до нашого минулого, вони надихають інших вчених наслідувати їхній приклад. Ректор підкреслив, що серед наукових видань університету «Сумська старовина» посідає особливе місце. Пройшовши шлях від збірки наукових праць до фахового журналу, вона здобула авторитет не лише серед фахівців у галузі історичних дисциплін, а й усіх, хто цікавиться минулим своєї країни. Нагадав А. В. Васильєв і про музей історико-краєзнавчих досліджень співробітників і студентів СумДУ, створенню якого співробітники лабораторії присвятили багато років.

Про історію становлення й розвитку Регіональної науково-дослідної лабораторії-центру історичного краєзнавства та його періодичного видання розповів завідуючий лабораторією, головний редактор журналу В.Б. Звагельський. Особливу увагу доповідач зосередив на дослідженні невідомих архівних документів, малюнків, картосхем, вперше опублікованих саме в цьому виданні, на проведенні численних археологічних досліджень пам'яток різних культур, на організації та проведенні наукових і науково-практичних конференцій, присвячених видатним діячам Сумщини, історичним подіям, що тут відбувалися. Завдяки лабораторії-центру СумДУ став провідним центром Словознавчих досліджень на Лівобережній Україні, про що свідчать міжнародні конференції, які проводяться під егідою СумДУ й путивльських районної та міської рад.

Презентація ювілейного номеру «Сумської старовини» – це певна спроба підбити підсумки роботи редколегії, редакції журналу, його дописувачів. На обкладинці видання можна побачити еволюцію зовнішнього вигляду усіх попередніх номерів, простежити становлення формату видання, його тематичної спрямованості. Протягом 1996-2008 років на сторінках журналу побачили світ близько 500 наукових статей, більше 200 першодруків документів, близько 400 ілюстративних і 250 фотоматеріалів. І «Сумська старовина» не єдине видання лабораторії. Лише за останній рік тут побачило світ 6 наукових видань, 4 з яких фахові, загальним обсягом близько 135 друкованих аркушів. Очевидно, що цей показник є найбільшим за всю історію СумДУ.

За багаторічну плідну працю й особистий внесок у дослідження та популяризацію пам'яток історії й культури Почесними дипломами «Сумської старовини» I-III ступенів були нагороджені доктор філологічних наук, професор, завідуюча кафедрою журналістики і філології СумДУ О.Г.Ткаченко, директор Історико-культурного заповідника «Посулля» В.В.Панченко, науковий співробітник СумДУ Л.А.Федченко.

З вітанням до «ювіляра» звернувся заступник голови Всеукраїнської спілки краєзнавців, відповідальний секретар журналу «Пам'ятки України», головний редактор українського культурологічного журналу «Діалоги» А. А. Ситник. Він підкреслив важливу роль журналу «Сумська старовина» у розвитку краєзнавчого руху на Сумщині та в Україні, вручив В. Б. Звагельському, його заступнику Н. А. Німенко, а також Л. І. Бєлінській Подяки Всеукраїнської спілки краєзнавців. Зі словами поздоровлення до співробітників центру-лабораторії звернувся також директор Державного архіву Сумського області Г. М. Іванущенко. Вітальне слово директора історико-культурного заповідника «Посулля» В. В. Панченка було присвячено спільним дослідженням Роменського краєзнавчого музею та лабораторії історичного краєзнавства щодо вивчення наукової спадщини видатного земляка, історика, археолога та мистецтвознавця М. О. Макаренка. Свого часу нові матеріали про нього, знайдені в тому числі, у Ромнах, побачили світ на сторінках саме «Сумського старовини».

Зацікавив присутніх і виступ голови Конотопського осередку Всеукраїнської спілки краєзнавців, історика, художника В.О.Борошнєва. Він є безпосереднім учасником кількох археологічних експедицій на Конотопщині, які проводилися під керівництвом В. Б. Звагельського, брав участь у створенні одного з перших номерів «Сумської старовини», присвяченого цьому регіону. Художні етюди В. О. Борошнєва неодноразово прикрашали як сторінки наукового журналу, так і його обкладинку. Від імені міського голови він вручив редакції Подяку Конотопської міської ради за вагомий багаторічний внесок у популяризацію та вивчення історії цього славного міста.

Особливе значення наукового історичного журналу для студентської молоді відзначила декан гуманітарного факультету СумДУ Л. П. Валенкевич. Адже саме популяризація останніх наукових досліджень серед студентів, залучення їх до обговорення актуальних проблем як загальної, так і регіональної історії є одним з найважливіших завдань для виховання громадян, підготовки фахівців. Тож, як наявність самого видання, так і викладацька робота членів редакційної групи сприяють вирішенню цього завдання.

Продовжуючи ідею поєднання наукових досліджень та їх практичного втілення, в.о. завідувача кафедри історії В. А. Нестеренко наголосив, що «Сумська старовина» вже стала певною школою молодих науковців. Для багатьох істориків регіону публікації на її шпальтах були чи не першими «пробами пера». Від імені молодих науковців та краєзнавців Сумщини виступив О.М.Корнієнко.

Із заключним словом до присутніх звернувся В.Б.Звагельський, який нагадав, що «минуле не зникає – воно живе в нас», і подякував усім присутнім за високу оцінку роботи лабораторії історичного краєзнавства та редакції журналу «Сумська старовина».

Олена ВІКТОРОВА.

■ ЮВІЛЕЇ

ХІМІЯ – ЦЕ ЖИТТЯ, А ЖИТТЯ – ЦЕ ХІМІЯ

Деяких людей доля наділила не лише талантом, а й терплячістю, щоб розвивати свої здібності, працювати не покладаючи рук, добиватися успіху, долаючи всі негаразди на тернистому життєвому шляху. Майбутнє творять сильні особистості, вони – частина світової історії. Такою є й Людмила МИРОНОВИЧ – професор Сумського державного університету. Для неї хімія – робота, хобі, сенс життя, бо розуміє, що ця галузь знань може принести й приносить багато користі людству.

Життя – хімічних елементів ряд:
То срібло, золото і мідь,
То враз зруйнується увесь цей лад
І доля сипле дрібку солі вмить.

Тендітна жінка в білому халаті серед численних колб, пробірок із реактивами – саме такою я вперше побачила Людмилу Максимівну в чистенькій лабораторії. Вона проводила дослід з усмішкою на обличчі – мабуть, все виходило так, як хотіла. Запросила присісти і розпочала розповідь про себе...

Ще зі шкільної лави виявляла здібності до хімії. Починаючи з 8 класу, брала участь у обласних олімпіадах. І перемагала з однаковим результатом – перше місце з хімії, друге – з фізики. Школу закінчила зі срібною медаллю.

Куди вступати? Навіть не сумнівалася: звичайно ж, на улюблену спеціальність, до того ж тодішня політика уряду Микити Хрущова була спрямована на хімізацію. Чимало випускників вступали «на хімію»...

На п'ятому курсі Дніпропетровського хіміко-технологічного університету ім. Ф. Дзержинського вийшла заміж за однокурсника. Разом починали кар'єру. Чоловік – Станіслав Салістий – захистив кандидатську в Москві, докторську – в Києві. Потім жили й працювали в Чернігові, Полтаві.

З 1994 р. подружжя хіміків мешкало в нашому місті й працювало в Сумському державному університеті. Та через чотири роки в родині сталася трагедія – життя Станіслава Михайловича несподівано обірвалося. Але Людмила Максимівна вистояла! І допомогла їй у цьому робота над докторською дисертацією...

Людмила Миронович викладає хімію медикам та екологам. Під її керівництвом двоє аспірантів захистили дисертації, наразі ще двоє працюють над кандидатськими роботами, навчає студентів хімії. Не залишається й осторонь науки. Рядочки з її біографії – ніби сходинки угору, все вище й вище...

У 2003 році – захистила докторську в Російському хіміко-технологічному університеті ім. Менделєєва «Нові реакції заміщення 1, 2, 4 тріазинів». А через два роки сталися три важливі події в її кар'єрі. За підсумками науково-педагогічної роботи вона занесена до бібліографічного світового видання «Who's who in the world 2005» разом із найбільш відомими вченими, спортсменами, політиками (воно виходить у США з 1898 року один раз у п'ятирічку), стала членом-кореспондентом Міжнародної академії авторів наукових відкриттів і винаходів (Росія), а ще присуджено їй звання професора.

2007 рік! За версією престижного британського щорічника «2000 Outstanding Intellectuals of the 21 Century (2007)» вона стала однією з 2000 найвизначніших вчених світу. Тоді ж виданий перший у країнах СНД навчальний посібник «Медична хімія» у співавторстві з А. А. Мардашко, професором, доктором біологічних наук Одеського медичного університету.

У минулому році в співавторстві з одеськими вченими склала навчальні посібники «Біоорганічна хімія», «Біологічна і біоорганічна хімія». На сьогодні має більше 200 друкованих праць, бере участь у міжнародних та всеукраїнських конференціях, а її монографія й зараз користується попитом у вчених. Ця жінка бере на свої тендітні плечі часом непомірну ношу. Вона прагне всюди встигати і все знати, адже хімія для неї – це життя, а життя – це хімія.

Людмила Миронович – щаслива мати й бабуся. Донька Галина мешкає в Москві, працює у фірмі. А чотирнадцятирічний онук Сергій хімією займається з величезним задоволенням. На окружній олімпіаді в Москві навіть зайняв 1 місце з хімії, а друге – з фізики. Ким бути: фізиком чи хіміком – ще не вирішив. Більше подобається фізика, водночас бабусина діяльність захоплює.

Товариська, цікава, пані Людмила має чимало друзів як серед викладачів, так і серед студентів. «Надзвичайна людина – розумна й справедлива. З нею дуже легко й цікаво працювати», – розповідає п'ятикурсниця, майбутній хімік Марія Костіна. Вони разом займаються синтезом гетероциклічних сполук, які складають основну частину сучасних ліків, пестицидів та інших складників.

Колега Людмили Миронович доцент Олексій Манжос відзначає: «Вона – дуже працелюбна й цілеспрямована. Це людина, у якої завжди є результат. Все, що вона робить, – це свого роду подвиг!»

Нещодавно Людмила Максимівна відсвяткувала ювілей, їй виповнилося 60 років. Хотілося б побажати їй щастя, здоров'я, хороших студентів і, звичайно, лише успіхів у її науковій діяльності, адже місту Суми, Україні, всьому світові потрібні такі вчені, як вона.

Матеріал підготувала
Наталка ІСИПЧУК,
група ЖТ-41.

СПОГАДИ ПРО КОЛЕГУ

У цьому році виповнилося б 60 років доктору політичних наук, професору Володимиру Сергійовичу Буцевицькому, який працював у нашому університеті в 1992–1999 рр. та очолював кафедру політології. Уродженець Львова, він став ученим з великої літери, у якому успішно поєднувалися фундаментальність громадських наук, енциклопедичні знання, схильність до просвітительської діяльності й публіцистики, що відразу дало йому можливість не тільки стати лідером у науковій сфері, але й потужно заявити про себе в мас-медійному просторі (автор 200 наукових робіт та близько 300 суспільно-політичних публікацій).

Чудовий лектор і талановитий педагог Володимир Сергійович вже з початку роботи заслужив повагу колег та любов студентів. Він активно взявся за організацію та проведення науково-популярних просвітительських конференцій на суспільно-політичну тематику, у тому числі: «Конституція України: витоки й перспективи» (1997 р.), «Революція 1917–1920 рр. у контексті історичних фактів і сучасних підходів» (1998 р.). Керівник наукових дисертацій багатьох аспірантів, який добре знав як історію України і Росії, так і світову історію, був скромною і чуйною людиною. Ніколи не дискутував на побутові теми, але в колі професіоналів ставав талановитим полемістом.

Володимир Сергійович пішов від нас на 53-му році життя, сповнений творчої сили та нереалізованих планів. Не здійсненою залишилася мрія написати книгу з методики викладання дисципліни гуманітарного циклу.

Саме таким запам'ятався Володимир Сергійович своїм друзям, колегам та учням.

О. ТЄЛЄТОВ,
доцент.

Фізкультура плюс медицина дорівнює кандидат біологічних наук!

■ СПОРТМАЙДАНЧИК

Анатолій Єгорович ШЕПЄЛЄВ – в.о. завідувача кафедри фізичного виховання, тренер-викладач з волейболу, суддя національної категорії з волейболу. А віднедавна ще й кандидат біологічних наук.

Як це не банально, та все ж здоровий дух – у здоровому тілі. І до здоров'я свого потрібно підходити розумно. І мотивація повинна бути науково збалансована. Що й намагався висвітлити у своїй кандидатській А. Є. Шепєлєв. Тема дисертації має назву: «Влив фізичних навантажень на будову та формування довгих кісток в умовах іонізуючого випромінення і солей важких металів».

Розпочалося все з Литовського державного інституту фізичної культури. У 1985 р. почав працювати в СумДУ, тоді ще філіалі ХПІ. Через сім років – заступник декана з фізичного виховання на медфаці. У 2006 р. закінчив аспірантуру без відриву від виробництва. Саме на базі медичного інституту й розпочав наукову діяльність.

Кафедра нормальної анатомії слугувала експериментальною базою. Науковим керівником став професор В. З. Сікора, який дуже тепло відгукується про свого підопічного як порядну, працелюбну й просто хорошу людину. Для написання дисертації медичної бази виявилося замало, тому заучили інші підрозділи СумДУ. Інженерний факультет допоміг виготовити тридбан (щось на зразок колеса для гризунів), а фізтех виготовляв мікросхеми (тоді ще існували ці факультети). Досліди проводилися на білих щурах. Експерименти такого плану: після опромінення щура він повинен виконати певне фізичне навантаження. Мета дослідів – дізнатися, яким чином впливає на організм опромінення та які фізичні навантаження в цьому випадку потрібно виконувати: помірні статичні чи непомірні динамічні або ж навпаки.

За радянських часів кожен ранок починався з радіозарядки. Часи змінюються. Суспільство все менше й менше приділяє уваги своєму здоров'ю. На це вливає маса факторів, але найголовніший – відсутність розуміння банальної істини: «Якщо сьогодні не заболіло, то не факт, що через 10 років хвороба не дасться взнаки». Анатолій Єгорович зауважує, що з кожним роком кількість студентів, які займаються у спецгрупі, а також звільнених від фізичних навантажень, постійно збільшується.

Неналежна увага до свого здоров'я розпочинається ще з дитячого садка, далі школа (де з власного досвіду знаємо, що «фізра», м'яко, кажучи не найголовніший предмет) і нарешті вуз. Але навіть добросовісне відвідування занять з фізкультури не гарантує міцного здоров'я. Студент повинен додатково займатися, для цього СумДУ має відмінну спортивну базу. За словами в.о. завідувача кафедри, на базі університету з'явиться тренажерний зал, уже закуплений інвентар для атлетичного зала, а також наукова лабораторія для проведення досліджень.

До речі, на 11 обласній Універсіаді СумДУ зайняв перше місце з 23 видів спорту. Невже це не говорить про реально високий спортивний рівень? І чому нам, студентам, не використати можливість бути здоровими? А на Всеукраїнській універсіаді команда СумДУ зайняла 2 місце.

Університет як ніхто інший зацікавлений в тому, щоб студенти його були здоровими. Потрібно тільки наше з вами бажання також цього прагнути.

Дарина ПШОНКІНА,
група ЖТ–71.

ДОВГА КОСА – ДІВОЧА КРАСА

■ КРАСУНЕЧКА

Останнім часом все більше жінок мріють про довге розкішне волосся і звертаються до перукарів з проханням наростити його штучно. Але такі методи можуть уповільнити його ріст і погіршити структуру. Воно стає ламким, рідшає, втрачає природний блиск і об'єм. Щоб запобігти негативним наслідкам, варто не штучно їх примножувати, а лікувати волосся.

Звісно, тепер існує велика кількість косметичних та профілактичних засобів: масок, шампунів, бальзамів, що постійно використовуються жінками. Але ж як без них обходилися наші прабабусі, маючи при цьому чудові зачіски?

У дитинстві часто чули такі слова: «Довга коса – дівоча краса». Та окрім цього вислову, у спадок від попередніх поколінь залишилися й безцінні рецепти по догляду за волоссям, які є народною альтернативою сучасним засобам. Наводимо декілька дієвих прикладів.

1. Для зменшення випадіння необхідно промивати волосся відваром з кореня лопуха, або ж використовувати олію льону для масажу шкіри голови.

2. Для відновлення природного блиску коси промивають сумішшю з ромашки та любистку.

3. Для підживлення коренів волосся використовують маску, для якої необхідно змішати хліб, яйце, соняшникову олію та мед. Нанести суміш на корені волосся, після чого створити «парниковий» ефект за допомогою поліетиленового пакету й рушника.

Не засмучуйтеся, якщо якийсь компонент ви не можете знайти в аптеці, адже більшість трав продається й на звичайному ринку.

Варто пам'ятати, що часта зміна кольору волосся шкідлива, тому при нагоді використовуйте фарби з натуральних, а не хімічних компонентів. Але ж краще зберегти свій натуральний колір.

Думаєте, жінок з ідеальним природно здоровим і красивим волоссям не буває? Це не так. Уважніше придивіться до студенток СумДУ, які неповторністю своїх зачісок можуть позмагатися з паризькими красунями. Другокурсниці Саша й Оксана з факультету ТЕСіЕТ є чудовим прикладом для наслідування. Бажаємо вам гарних зачісок і веселих посмішок!

Дарина МАЙБОРОДА, Надія МАРИНОХА, група ЖТ-81. Фото авторів.

Студентський профком СумДУ на чолі з Ганною Яковлевою продовжує підбирати для членів профспілки найкращі варіанти влаштування на стажування й роботу, а також мовної практики за кордоном. Дбає він і про літній відпочинок та оздоровлення студентів у кращих базах, таборах Криму й Прикарпаття.

ВИГІДНІ ПРОПОЗИЦІЇ ЛІТНЬОГО ВІДПОЧИНКУ:

– студентська база відпочинку «Каравела» (м. Ялта);
– молодіжна база відпочинку «Мрія» (м. Севастополь);
– спортивно–оздоровчий табір «Ікар» (с. Рибаче);
– приватна база відпочинку «Затишок» (м. Севастополь);
– пансіонат «Магнолія» (с. Рибаче);
– приватний пансіонат «Бриз» (с. Коктебель);
– пансіонат «Судак» (м. Судак);
– база відпочинку «Світозар» (с. Миколаївка);
– база відпочинку «Прибій» (курорт Сакі).

Актуальною є можливість подорожувати дешевше, замовляючи авіаквитки через профспілку. Спеціальні тарифи діють для студентів, аспірантів, викладачів.

Бажаєте покращити знання мови за кордоном? Англія, Франція, Італія, США, Канада, Німеччина – країни, де можна пройти мовні курси.

Оформити ISIC за 5 хвилин! ISIC – міжнародне студентське посвідчення і студентський квиток, який надає право на 500 знижок в Україні та 32 000 в усьому світі від 5% до 95%. Вартість цього універсального документа – 55 грн. Для отримання додаткової інформації звертайтеся в Г-404.

І ЗНОВУ ПРО ГЕНДЕР

■ НОВИЙ ЦЕНТР

Нині стало модно говорити про рівні права чоловіків і жінок, а слово «гендер» все рідше потребує розтлумачення. З 1997 року в Україні діє Програма рівних можливостей та прав жінок, якою опікується ПРООН – глобальна мережа розвитку ООН. Нещодавно Сумщина стала дев'ятою з областей, що приєдналися до проекту. 26 червня на базі Сумського державного університету відкрили Гендерний центр. Як пояснила проректор СумДУ та керівник цього проекту на Сумщині Ніна Дмитрівна Світайло, наш університет не залишається осторонь емансипаційних тенденцій. Вже кілька років поспіль студенти виборюють призові місця у всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт з гендерної проблематики.

Зараз аудиторії активно готуються до почесної місії стати alma mater першому на Сумщині гендерному центру. В Г-712 закінчують ремонт. Туди вже придбали необхідні книги й техніку. Ресурсна база включатиме завжди доступну літературу з теми, а також інтернет-підтримку. В інформаційному центрі (213 аудиторія бібліотечного корпусу) плануються перегляди фільмів, проведення «круглих столів». Залучатися можуть усі зацікавлені. До речі, Ніна Дмитрівна заохочує студентів до наукових досліджень з даної тематики, бо мета центру – об'єднати зусилля влади, науковців, громадських організацій і студентів у вирішенні питань гендерної рівності. Серед перших кроків – провести соціологічні дослідження й таким чином вивчити гендерну ситуацію в області, сформувати мережу експертів, провести тренінги та конференції.

Подолання гендерних проблем – завдання як для жінок, так і для чоловіків. За статистикою, в Україні жінки живуть на 12 років довше за чоловіків, серед спортивних чемпіонів світу, зокрема в зимових видах спорту, десятки з них мають жіночі імена, та й на парламентському Олімпі усе частіше спостерігаємо урядовців у спідницях. «Слабка стать» давно перестала бути слабкою. Як би цьому чоловіки не опиралися...

Аліна ЧЕДЛЯДІНА
група ЖТ–62.

Гендерний ракурс

ЗМАГАЮТЬСЯ ВЕСЕЛІ ТА КМІТЛИВІ

■ КВК

Бути разом із Клубом веселих і кмітливих – означає робити людям приємне, відволікаючи від буденних проблем, змушувати їх посміхатися, а головне – створювати гарний настрій.

За минулий рік із усіх ігор КВіК політехівцям найбільше пам'ятається «Битва поколінь». Майже всім знайомі команди: «П'ятий елемент», «Тіке_Тіхо», «Коныки», «Не ображайте Сашу» – заряджали зал неймовірно позитивною енергією. Це були не просто чергові змагання, а гра з родзинкою, бо виступали дебютанти – хлопці з «Не в ту сторону». Чи сподобалися жарти від «новеньких»? Звичайно, аплодисменти не вщухали..

День народження «Не в ту сторону» – 6 листопада 2008 р. За декілька місяців талановиті хлопці встигли вибороти друге й третє місця в Києві, третє – у Конотопі, вони також запрошені в м. Калуш (Івано-Франківська обл.) на гру «Кубок веселого народу». А зібрав і познайомив жартівників – здогадатися неважко – конкурс першокурсників «Золотий інтеграл». Схоже було щось на таке: «Привіт. Можна виступати в СТЕМі (номінація, де має бути розіграний смішний сюжет)?». «Так. Рєпи кожного дня. Приходь».

І ось у театрі ім. Щепкіна – фінал кубка першості Сумської області. Цього вечора зіркували та грали УАБС, Глухів, збірна велосипедного заводу, «Sim City» ( ), «Навіть не думай» (університет «Україна») і «Не в ту сторону» (рідний СумДУ). Після слів ведучого: «Ні пуху ні пера» – почалося!

У перших трьох конкурсах: «Знайомство», «Біатлон», «Відео» команда із СумДУ журі сподобалися, а от у «Домашньому завданні» – зал аплодував не тільки хлопцям, а й дівчатам, які виступали з ними. Тема літньої дискотеки на пляжі нагадала про пекуче літо й солодкий відпочинок. І цього разу політехівці продемонстрували креативність і непередбачуваність. Весело почали, романтично закінчили програмою «Все для тебе». Але, як завжди, не вистачило зовсім мало, щоб стати переможцями. Таким чином – друге місце. Ось так, перший фінал КВіК у житті – і срібло. Кмітливі команди – красива гра. А кубок отримала улюблена команда деяких членів журі – «Навіть не думай».

Успіхів нашим хлопцям і перемог, в яку б сторону вони не пішли!

* * *

Тот день по праву можно было назвать днём смеха в стенах СумДУ, так как юморили ребята довольно долго, в две игры. 3-й тур, который проводился ассоциацией КВН Украины, имел название «Параллельный мир». Выступало 7 команд: «Сборная Албании» (Черновцы), «КонЫки» (Сумы), «48-й размер» (Кривой Рог); «Акулы пера» (Киев), «Жесткие диски» (Сумы), «Бомба» (Млинов), «Суперсемейка» (Винница). Уже после слов ведущего «Ни пуха ни пера» в зале появилось хорошее настроение.

Шутили гости «от и до», касались как жизненных мелочей, так и глобальных проблем человечества. Команда «Бомба» показывала всяческие нелепые ситуации в их городе, вспомнила про глухого Бетховена на концерте. После выступления «Сборной Албании» показалось, что город Сумы ребята знают довольно неплохо. Капитана этой команды зал поздравил с днём рождения, а сам Антон говорит: «Нет ничего круче играть в КВН, когда тебе в этот день стучит еще один год».

Наши «КонЫки», как всегда, были превосходны. Их выступление сопровождалось самыми бурными аплодисментами. Конечно, не все команды смогли подарить много позитива, но зато достойно представили чувство юмора своего города. В жюри сидели известные любители КВН со всей Украины, которые были строги к немногим участникам игры. С оценками зрители соглашались, а КВН-щикам потом объяснили их ошибки.

Итак, первое место взяли парни со «Сборной Албании» и команда «Бомба». Победители повезли в свои города позитивную энергию сумских болельщиков и огромное восхищение игрой. Спасибо СумГУ, что так хорошо принял задорных гостей!

Анастасія КОТЛЯР, група ЖТ-71.
Янна ОПАРІЙ, група ЖТ-81.

«РЕЗОНАНС»
газета Сумського державного університету
«REZONANCE»
Sumy State University Press

Реєстраційне свідоцтво СМ №020
Перший номер газети вийшов у світ 29.10.1991.

Обсяг – 3 друковані аркуші,
приведені до 12 полос формату А-3.
Віддруковано: ПВКФВ «Макден»,
м. Суми, вул. Тополянська, 16.
Адреса редакції: м.Суми, вул.Римського-Корсакова, 2,
корпус «Г», кімнати: 1107, 1110.
Телефони: 78-03-74; 33-02-25.

Шеф-редактор
Олена Ткаченко
Редактор
Василь Чубур
Відповідальний секретар
Володимир Садівничий

Коректор
Ніна Гавриленко
Автори фото:
Світлана Положій, Марія Супрун, Ігор Ройченко, Ліна П'ятниця, Юлія Микула, Наталія Лащенко, Олександр Корольков.

Редакція не завжди поділяє думки авторів і залишає за собою право скорочувати й редагувати матеріали
Наклад – 1000 примірників.
Замовлення №